వందేళ్ళ కథకు వందనాలు

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

జీవుని యిష్టము

ఒక మారుమూల సముద్రంలో ఒక ద్వీపం ఉంది. ఆ ద్వీపం కూడా యెక్కడనో మారుమూల వుంది. ఓడల మీద సముద్రాలను నాగరకులు గాలించారు. అంతగాలించినా ఆద్వీపం ఒక పట్టాన కనుపించలేదు. నాగరకులు సర్వప్రపంచము, సముద్రపు నీళ్ళలో తేలిన ప్రతిమంటిగడ్డ తాము సాధించామని అనుకొన్న తరువాత ఆ ద్వీపం వున్నదని తెలుసుకునేందుకే కొన్నివేల యేండ్లు పట్టినవి. తెలుసు కోవడమే ఆలస్యం - మతాలు, వర్తకులు, తుపాకులు అక్కడకు చేరినవి. ఆ ద్వీపం కూడా డిటో ప్రకారం అయింది.

అయితే ఆ ద్వీపంలో వాళ్ళు ఇతర ప్రపంచంలో లొంగిపోయిన ఇతర ద్వీపవాసులకంటే కొన్ని వేల సంవత్సరాలు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యం అనుభవించారు. అందుచేత వాళ్ళు బానిసతనం అంత తేలికగా అలవాటు చేసికోలేక పోయినారు. ఇతరచోట్లకుమల్లేనే అక్కడా తిరుగుబాట్లు, మరఫిరంగులు, కాల్పులు.

ఒక నాగరకజాతి సేనానాయకుడు ఆ ద్వీపానికి సైనిక నియంత. అతడు బ్రహ్మచారి. అనగా అవివాహితుడన్న మాట. ఆ ద్వీపం శీతమండలాల్లో ఉండటం మూలంగా అక్కడి జనులు తెల్లనివాళ్ళు. చర్మము తెల్లన. ఇతర ఖండములలోని అనాగరకులవంటి వాళ్ళు, అనగా కోట్లకొలది సంవత్సరాలు బ్రతికినజాతి అన్నమాట. చెట్టులో, పుట్టలో, సూర్యునిలో, మేఘములో నేదో దివ్యశక్తి యున్నదని దాని నారాధించినవాళ్ళు. మెఱుపును చూస్తూ జేజేలు పెడతారు. మిణుగురు పురుగులను చూచి తొలగిపోతారు. ప్రాణశక్తివంటిది వాళ్ళకు మహాగౌరవము. ప్రాణాన్ని నేల క్రింద బడవేసి త్రొక్కరు. జీవుణ్ణి కాలిక్రింద పెట్టి నొక్కరు. బంగారము నాణెముగా వాడుకోరు. దానియందు తేజశ్శక్తి వున్నదని ఆరాధిస్తారు. కుండ పెంకులలోవండుకొని తింటారు. లోహపాత్రలు నాగరికత యని యెఱుగరు. శరీరావయవములకు మాత్రము కావలసినంత కప్పుకొంటారు. నాగరకులై ఒళ్ళంతయు కప్పుకోరు. ఈ యనాగరకులు నాగరకు లయ్యే రోజులు వచ్చి ఆ ద్వీపం నాగరకుల కంట బడ్డది.

సైనిక నియంత ఒక స్త్రీని చూశాడు. ఆమె అందం అతని కళ్ళకు పట్టరాకుండా వుండిపోయింది. ఆ సాయంత్రం ఆవిడ మొగుడికి కబురు పంపించాడు. 'నీ భార్యను తోలిపెట్టుమని' ఆ జీవుడు ఏమి చేస్తాడు? ఇది వఱకే తమ ద్వీపంలో జరిగిన ఘోరాలు అతనికి తెలుసు. అయినా జీవుడు పెనగులాడటం స్వభావం. అది అన్యాయమని, తన ప్రాణంపోయినా తన భార్యను వదలిపెట్టనని కబురంపాడు. నియంతకు కోపం వచ్చింది. పదిమంది సైనికులు తుపాకులతో వాని యింటికి వెళ్ళారు. అతడు వీళ్ళు వస్తారని తెలిసి పొయ్యిలో పెట్టుకొనే

జీవుని యిష్టము

పొడుగాటి పుల్లలు తా నొకటి తన పెద్దకొడుకొకటి, చేతులలో పుచ్చుకొని తమ గుడిసెముందు నిలుచున్నారు. వారి యాయుధాలను, వాళ్ళను చూస్తే నియంతకు నవ్వు వచ్చింది. అతడు "ఎందుకు నవ్వుతావు" అని అడిగాడు. నియంత ఇట్లా అన్నాడు. "ఓరి మూర్ఖుడా! మా తుపాకులముందు నీ కట్టె పుల్లలు నిలుస్తవా?" అని. అతడన్నాడు కదా "నా కట్టెపుల్ల నీ తుపాకులకు సమాధానము చెపుతవనికాదు నే నీ కట్టెలు పుచ్చుకొన్నది. నా మనస్సు నీ మనస్సుకు సమాధానం చెప్పవలెననిగాని; మరొకదానికి గాదు" అని.

నియంతకు కోపం వచ్చింది. ఒక కత్తి విసురుతో తండ్రి కొడుకుల తలలు తెగిపోయినవి. నియంత ఆ గుడిసెలో ప్రవేశించి అతని భార్యను తీసుకు రాబోయినాడు. ఆ రేండ్ల మొదలు చనుబాలుద్రావే శిశువుదాకు నలుగురు పిల్లలు గుడిసెలో ఏడవ మొదలుపెట్టారు. ఆ స్త్రీ తన పిల్లలను వదలి రాలేక పోయింది. భర్తశవం కొడుకుశవం మీదపడి యేడవటం మొదలు పెట్టింది. సైనికులు శవాలను తీసికొని పోయారు. సముద్రములో పారవేశారు. ఆమె యింక పిల్లల్ని పట్టుకొని యేడవడం మొదలు పెట్టింది. సైనికులు నియంత ఆజ్ఞతో పెద్ద పిల్లలలను ముగ్గురినీ తల్లి చేతులలోంచి లాక్కుని పదిపదకొండు సార్లు విదిలించివేయగా వేయగా, వాళ్ళు దెబ్బ తగిలి, ఉస్సురని ప్రాణాలు కడపట్టి చనిపోయారు. ఆ స్త్రీ పాలు త్రావు పిల్లతో నియంత యింటికి వెళ్ళిపోయింది.

2

ఈ కథ జరిగి అయిదేళ్ళయింది. పాలుత్రాగే పిల్లకు అయిదేండ్లు వచ్చినవి. ఆ స్త్రీ పిల్లతో కాలం పుచ్చుతోంది. ఒకరోజున నియంత వచ్చాడు.

నియంత : ఆ పిల్ల గూడా పోతేగాని నీవు నాతోసరిగా ఉండవు.

స్త్రీ: నీకన్న కర్కోటకుడు నీవే. నీవు మనుష్యుడవు కావు. ఈ పసిపిల్ల ప్రాణములుకూడా తీస్తావా?

నియంత : నిన్ను తీసుకువచ్చినపుడు ఇది పసిపిల్ల. ఇప్పుడు పసిపిల్ల కాదే! దీని యీడుపిల్లలను నీ దగ్గర నుండి లాగి వేయలేదూ? అట్లాగే ఇప్పుడును.

ఆ స్త్రీకి అతనితో అయిదేండ్లున్న తరువాత అతని యేమాటకు ఎంత అర్థమో తెలిసింది. ఆ పిల్లను తీసుకువెళ్ళి అతని చేతిలో పెట్టి "యిదిగో ఈ పిల్లను చంపివేయి. ఈ పిల్ల వున్నన్నాళ్ళు నేను దానిని వదిలిపెట్టలేను" అన్నది. ఆ పిల్లను ఆమె యెదుటనే కత్తితో రెండుగా నరికాడు. ఆమె యేడుస్తూ వెళ్ళిపోయింది.

3

ఆమె కొన్ని రాత్రులు ఉరిపోసుకుందా మనుకుంది. పోసుకోలేదు.

ఆమె కొన్ని రాత్రులు సముద్రంలో పడి చద్దామనుకొంది. చావలేదు.

ఆమె కొన్ని రాత్రులు కిరసనాయిలు మీద పోసుకొని నిప్పు ముట్టించుకుందా

జీవుని యిష్టము

మనుకుంది. ముట్టించుకోలేదు.

ఇల్లా ఎన్నో అనుకొంది. ఏమీ చేయలేదు. తరువాత కొన్నాళ్ళకు ఒక రాత్రి నియంత తప్పత్రాగి మదించిన కళ్ళతో ఆమెవున్న గదిలోనికి వచ్చాడు. "తనకు, దు:ఖానికి భేదము లేదు'' అన్నట్లుగా ఉన్న ఆమెనుచూశాడు. ఇట్లా అన్నాడు.

"నీ మగడు, నీ పిల్లలు పోయి పదేళ్ళయింది. నీ పసిపిల్ల పోయి అయిదేళ్ళయింది.'

"నా ద్వీపపు స్వాతంత్ర్యం పోయి ప్రాతికేళ్ళయింది.''

నియంత : - (వికారంగా నవ్వి) ఇంకా ఎన్నాళ్ళీ దు:ఖం?

"ఈ శరీరం వున్నన్నాళ్ళు''

"నీకు ఏమి తక్కువగా ఉంది? పూర్వంకన్న మంచి దుస్తులు ధరిస్తున్నావు. పూర్వంకన్న మంచి యింట్లో నివసిస్తున్నావు. పూర్వంకన్న మంచి భోజనం చేస్తున్నావు. నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. నీ జాతికన్న నా జాతి గొప్పది. నీ భర్తకన్న నేను గొప్పవాడను''

"నీవు నా భర్తకన్న గొప్పవాడవుకావు.''

నియంత : (కోపముతో) కానా? ఎట్లు కానో చెప్పుము.

స్త్రీ : మీకు తుపాకు లున్నవి. కత్తులున్నవి. అయనా తన భార్యను, పిల్లలను రక్షించుకునేందుకు నా భర్త కఱ్ఱపుచ్చుకొని నిలబడ్డాడు. రక్షించలేనని తనకు తెలుసు. అయినా తన ధర్మం తాను చేశాడు. తాను చచ్చిన తరువాత గాని నిన్ను నా దగ్గఱకు రానీయలేదు. నేను నిజముగా నీ భార్యనై ఉంటే నీకన్న బలవంతుడు నాకోసం వస్తే నీవు పాఱిపోయేవాడవు. నీవు వట్టి పిఱికిపందవు.

నియంత : (కోపముతో) నేను పిఱికిపందను కాను.

స్త్రీ : నీవు పిఱికిపందవని నా కానాడే తెలియును. నీవు ధైర్యస్థుడ వైనచో నింకొక కఱ్ఱపుచ్చుకొని అతని నెదిరించెడివాడవు. అంతమంది సైనికుల నేల తెత్తువు?

నియంత: (నవ్వి) అయినచో ఆ చచ్చు వెధవను నేను కఱ్ఱపుచ్చుకొని యెదిరించ లేక పోతి ననియా నీ యుద్దేశం?

స్త్రీ: అతను చచ్చిపోయినాడు. నీమాటకు రుజువేమున్నది? ఇప్పుడు నీ ధైర్యాన్ని నీవు నాకు రుజువుపరచ లేవు. నిజంగా నీవు ధైర్యస్థుడవే అయితే అప్పుడలా చేసి వుండవు.

నియంత : నాకు ధైర్యము లేకపోవుటకాదు. నా కప్పుడీ తెలివి లేకపోయింది.

స్త్రీ : మా జాతిలో తెలివికీ, ధైర్యానికి ఎక్కువ భేదం లేదు. మా న్యాయమే తెలివి. తెలివే ధైర్యం.

నియంత : మఱి యిటువంటివాడితో నాతో నీవు సంసారం ఎందుకు చేస్తున్నావు?

స్త్రీ : నేను నీతో సంసారం చేయుటలేదు.

జీవుని యిష్టము

నియంత : ఈ మాటలు వింటే యెవరైనా నిన్ను మూఢురాల వనుకొంటారు.

స్త్రీ : నేను వాళ్ళను మూఢులనుకొంటాను.

నియంత : అయితే నీకు నాతో వుండటం ఇష్టం లేదన్నమాట.

స్త్రీ : లేదని నీతో చెప్పుట యిది ఎన్ని లక్షలో సారి?

నియంత : నీవు నన్ను ప్రేమించుట లేదని నాకు తెలుసు. నీ ప్రేమను నేను సాధుమార్గాన సాధించవలసింది. అప్పుడు ప్రేమించేదానవు.

"నీజాతి అంతా నశించిన తరువాత నిన్ను ప్రేమిస్తాను"

" నిన్ను చంపేస్తాను''

"పదియేండ్లనుండి అల్లా చేస్తావేమో అని యెదురుచూస్తున్నాను''

"నీకు చావంటే అంత యిష్టమా?''

"అంతా యింతా యిష్టమా?''

"అయితే చావడానికి మార్గాలు లేవా?''

"ఉన్నవి.''

"అయితే ఎందుకు చావవు? సముద్రములో పడి చావవచ్చు. ఉరిపోసుకొని చావవచ్చు.

"నా కల్లా చావడం యిష్టంలేదు.''

"ఎట్లా చావడం యిష్టం?''

"నీకు కోపం తెప్పించి నువ్వు నన్ను చంపితే చావాలని.''

"అంటే నీకు నా మీద ప్రేమ ఉన్నదన్న మాట''

"అవును, వుంది. ఆ ప్రేమ యెల్లాంటిదంటే - నాభర్త నా పిల్లలు నీ చేతిమీదుగా చచ్చారు కనుక అల్లా నీ చేతి మీదుగానే చద్దామన్నంత ఆశ.''

"ఈ మాటల కేమిగాని నీకు చావడానికి యిష్టం లేదు".

"చాలాపొరపాటు. చావడాని కిష్టం వున్నది. కాని చావు రెండు రకాలు. ఒకటి తనంతట తాను చచ్చేచావు. రెండవది యెదుటివాళ్ళు చంపితే చచ్చేచావు. నాకురెండవ చావే యిష్టం.''

"అంటే నాతో కలిసి సుఖించడం యిష్టమన్నమాట''

"నిన్ను పదేండ్ల నుండి ఎఱుగుదును. నీవు పశువవు. నీ నాగరకత అంతా నీవుచేసే సురాపానంలో, నీవు ధరించే దుస్తుల్లో, నీ చేతిలో వున్న తుపాకీమందులో వుంది. నీ మనసులో లేదు. నీ జాతిలో లేదు. నీ సృష్టిలో లేదు. నిన్ను నేను ప్రేమించడం లేదు. నీవు మనుష్యుడవే

వందేళ్ళ కథకు వందనాలు

జీవుని యిష్టము

కాదు. నేను బ్రతుకు తున్నా నన్న విషయం నీ కాశ్చర్యంగా ఉంది. నేను ఉరిపోసుకునో, సముద్రంలో పడో చావడం నా జీవుడికి యిష్టం లేదు. నా జీవుడు ఈ శరీరాన్ని పట్టుకున్నాడు. వాడంతట వాడు వదలిపోడు. నా చనిపోయిన భర్తకోసం పిల్లలకోసం, గుండె అటమటించి చావడం, మహాగ్నిజ్వాలలలో మ్రగ్గిపోవడం ఈ జీవుడికి యిష్టం. ఈ జీవుడికి యిదియొక అనుభవం. ఆ జీవుడు తనంతట తాను చచ్చిపోడు, చచ్చిపోవడానికి ఇష్టపడడు. సౌఖ్య మనుభవిద్దామని కాదు. దు:ఖ మనుభవిద్దామనీ కాదు. సౌఖ్యమో, దు:ఖమో యీ శరీరంతోపుట్టి యీ శరీరానికి సంబంధించి అనుభవించటమే అతని కిష్టం. ఈ శరీరానికీ యీ జీవునికి ఒక యెడతెగరాని లంకె. ఈ శరీరంతో ఈ జీవుడికి ఇష్టమైన అనుభవము వాడు అనుభవించుకొంటాడు. మరి యీ శరీరంతో నేను నీతోసంసారం చేస్తున్నాను గనుక అదీ వాడి యిష్టమే ననుకుంటావు కాబోలు. అల్లా కాదు. నా అంతట నేను చావటం నా కిష్టం లేదు. నీవు చంపితే చచ్చిపోవడం చాలా యిష్టం. మృత్యువు దాని అంతట అదివస్తే చావడం యింకా యిష్టం. అట్లాగే ఈ జీవుడు ఈ శరీరంతో తనయిష్టం వచ్చిన సౌఖ్యాన్ని అనుభవించా లనుకొంటాడు. ఇతరుల వల్ల బలవంతంగా చేయబడ్డ అనుభవం అది వాడికి సౌఖ్యం కాదు. అది దు:ఖమైనా అనుభవించడం అతని కిష్టం.''

"అయితే నీవు నా కక్కరలేదు''

"నేను నిన్నడుగలేదు.''

"నిన్ను చంపుతాను.''

"ఊరికే అనడ మెందుకు?''

నియంత ఆమెను చంపెను. చనిపోతున్న ఆమె పెదవులమీద సంతోషపు నవ్వు తాండవించెను. ఆమె కొనయూపిరితో నిట్లనెను. "నీవు నీ జన్మలో చేసిన మంచి పని ఇది యొక్కటియే, నేను చనిపోవుచుంటినికదా! నీవు తరువాత యేమి చేసెదవు?''

"మఱల నింకొక స్త్రీని సంపాదించెదను.''

"నీకు తగినమాట. నీ జాతికి జీవుని యిష్టము తెలియదు.''

- విశ్వనాథసత్యనారాయణ